

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

2006-10-30

Sida
1

Samhällsbyggnadsenheten
Dick Hedman
031-60 50 53
dick.hedman@o.lst.se

Naturvårdsverket
Att: Jorid Hammersland
106 48 STOCKHOLM

ANSÖKAN

Pilotprocess – Att utveckla verktyg/arbetsmetoder för integrerad planering och förvaltning av kustzonområden (ICZM) i fem kommuner i norra Bohuslän

1. ANSÖKAN AVSER

Länstyrelsen i Västra Götalands Län ansöker härmed om 3 000 000 kr i medfinansiering under en treårsperiod, (1 000 000 kr/år) för en pilotprocess att utveckla verktyg/arbetsmetoder för integrerad planering och förvaltning av kustzonområden (ICZM) i fem kommuner i norra Bohuslän.

2. PROCESSÄGARE

Flera juridiska personer medverkar i processen. Administrativt och ekonomiskt ansvarig gentemot Naturvårdsverket är Länstyrelsen Västra Götalands Län. Övergripande processansvarig är den politiska styrgruppen för tillväxtprocesser i norra Bohuslän, ordf i kommunstyrelsen i resp. kommun. (se 4.6 bif.processorganisation)

3. SAMMANFATTNING AV PROCESSPLAN/BESKRIVNING

Fem kommuner har efter tre års (2003-2006) samarbete över kommungränserna gått samman i en bred överenskommelse och unik kommunalpolitisk strategi för besöksnäringen; *Strömstad, Tanum, Lysekil, Sotenäs och Munkedal*. I strategin har kommunerna fastställt att besöksnäringen är den enskilt viktigaste näringsgrenen och tillväxtfaktorn i området. Den ”Strategiska planen för utveckling av besöksnäringen i norra Bohuslän” antogs som ett politiskt inriktningsdokument i samtliga fem kommunfullmäktige i juni 2006.

Den stora utmaningen är: **Hur främja tillväxt inom besöksnäring och boendet utan att äventyra norra Bohusläns natur, de ” unika magiska värden ” som är det kapital som besöksnäringen bygger på?**

Bohusläns kust är enligt 4 kap miljöbalken (MB) *i sin helhet av riksintresse* med hänsyn till de natur- och kulturvärden som finns där. 4 kap MB handlar om kustens *samlade värden*. De i miljöbalken upptagna geografiska områdena, har blivit kallade för *nationallandskap*. Det är en benämning som syftar på att områdena är unika och värdefulla för *hela Sverige*. (och övriga Europa).

I den gränsson som uppstår i mötet mellan hav och land längs kuststräckan i norra Bohuslän är många konkurrerande intressen koncentrerade och konflikterna mellan olika intressen är komplexa och tydliga. Förändrings- och exploateringsstrycket skapar *stora anspråk* på både mark- och vattenresurser. Det *förändrade boendet* och *besöksnäringen* är kustzonens ”nya” utvecklingsmotorer, vilket innebär både problem och möjligheter.

Utifrån den aktuella verkligheten/utvecklingen och utifrån kommunernas roll och Länstyrelsens roll är det viktigt att involvera nationella, regionala och lokala parter för att i *samarverkan* utveckla verktyg/arbetsmetoder för integrerad kustzonplanering och förvaltning för dessa fem kustkommuner i norra Bohuslän.

h:\notes\notese259cd\ansökan naturvårdsverket 3 osv.doc

Postadress:
403 40 GÖTEBORG

Besöksadress:
Ekelundsgatan 1

Telefon/Fax:
031-60 50 00 (växel)
031-60 52 09 (fax)

Webbadress:
www.o.lst.se

E-post:
samby@o.lst.se

Det övergripande målet är att *utveckla arbetsmetoder/verktyg* för integrerad kustzonplanering och förvaltning och att skapa en gemensam kunskapsbas utifrån material som finns i de fem kommunerna, länet och andra instanser. Det finns ett stort behov av en bättre överblick över kommungränserna. En tydligare koppling mellan lokala och regionala strategier, inklusive den kommunala översiktsplaneringen och den framväxande regionala utvecklingsplaneringen. Ett viktigt delmål är att parallellt arbeta fram en *strukturbild* för norra Bohuslän ett ”paraply” över kommunernas översiktliga planering.

Utifrån en gemensam kunskapsbas är det sedan möjligt att stärka analysen och kunskapsuppbyggnaden. Detta skapar förutsättningar för att arbeta fram gemensamma strategier och överblickar, för att skapa en samsyn mellan olika aktörer om hur man vill att norra Bohuslän *långsiktigt* ska utvecklas utifrån de olika förutsättningar som finns. Vision norra Bohuslän 2030.

Resultatet av samarbets- och utvecklingsprocessen med de fem kustkommunerna bestäms dels av den politiska viljan som uttryckts i kommunernas inriktningsdokument, ”Strategisk plan för utveckling av besöksnäringen i Norra Bohuslän”, dels förmågan att omsätta denna vilja till praktisk handling.

För att ta tillvara de fem kustkommunernas unika möjligheter för hållbar utveckling, tillväxt och välfärd, utan att äventyra norra Bohuslänns natur, de ”unika magiska värden” som är det kapital som besöksnäringen bygger på, behöver arbetsformerna utvecklas på olika plan. Pilotprocessen syftar till:

- att ta fram en strukturbild för de fem kustkommunerna, ”paraply” över kommunernas ÖP
- att fördjupa det gränsöverskridande samarbetet mellan inblandade aktörer. Nya nätverk
- att stärka analysen och kunskapsuppbyggnaden
- att integrera översiktsplaneringen med regionala utvecklingsstrategier
- att samordna och stärka infrastrukturplaneringen
- att utveckla hållbarhetsmodellen. Kommunernas ÖP erbjuder en möjlig och viktig arena för att utveckla hållbarhetsmodellen.

Arbetet med integrerad kustzonplanering och förvaltning förutsätter ett långtidsperspektiv och är en flerårig process (första etapp, 3 år). Länsstyrelsen ser goda möjligheter att utifrån helhetssyn och den faktiska verkligheten, i samverkan utveckla och kombinera olika verktyg för att möjliggöra samstämmighet mellan politik, förvaltning och planering i olika sektorer.

Parallellt med processen att utveckla verktyg/arbetsmetoder, syftar processen också mot att se till att det händer något i den ”kortsiktiga” verkligheten, att främja praktisk handling ”verkstad” och att dellösningar av kommunernas aktuella och akuta problem kan hanteras löpande på ett långsiktigt hållbart sätt.

Ett exempel är Västsvenska turistrådets båtutrustningsprojekt ”Båt och Hav”, där de fem kommunerna är deltagare och medfinansiärer, som beskriver det ökade exploateringsstryck som det expanderande båtlivets marina aktörer skapar både på mark- och vattenresurser samt turistisk kringsservice i kustzonen. Båtutrustningen skapar förutsättningar för fler arbetstillfällen och ökad sysselsättning, men innebär också krav på integrerad planering och förvaltning och helhetssyn.

I dag kännetecknas utvecklingen av:

- Otillräckliga planeringsresurser tvingar kommunerna att prioritera akuta vardagsfrågor framför de mer långsiktiga och strategiska frågorna.
- Brist på kommunövergripande visioner, förebilder och utarbetade arbetsmetoder för att stödja samordnade, långsiktiga och strategiska planeringsinsatser
- Bristande koppling mellan regionala utvecklingsstrategier och kommunernas fysiska översiktsplanering ÖP.
- Varierad insikt om kustens ”nya” utvecklingsmotorer, det förändrade boendet och turism- och besöksnäringen och hur detta skall hanteras i den fysiska planeringen.
- Allmänhetens respekt för bestämmelser och planering sviktar.
- Otillräcklig tillsyn

Kärnmål

Att utveckla framgångsrika arbetsmetoder för samverkan mellan regional utvecklingspolitik och översiktlig planering och miljöpolitik på lokal nivå = en hållbar utvecklingspolitik på operativ nivå. Att fördjupa det sektorövergripande samarbetet som en framgångsfaktor mellan:

- stat (Länsstyrelsen) - kommun
- kommun - kommun
- kommun - medborgare (enskilda och företag)

Insiktsmål

Att det skall växa fram en så långt möjlig gemensam insikt om det regionala/ kommunövergripande samarbetets betydelse samt ett gemensamt förhållningssätt till övergripande planeringsfrågor, och en samsyn om verktyg och arbetsmetoder.

Mål att arbeta fram. Strukturbild för norra Bohuslän – Paraply över kommunernas ÖP.

Det finns ett stort behov av en bättre överblick över kommungränserna. En tydligare koppling mellan lokala och regionala strategier, inklusive den kommunala översiktsplaneringen, och den framväxande regionala utvecklingsplaneringen. Det behövs ett ”paraply” över kommunernas översiktliga planering, en *strukturbild*.

För ett samordnat agerande krävs förutom gemensamma mål och strategier, (besöksnäringen) ett aktivt arbete för att enas kring hur den regionala/gränsöverskridande strukturen ska utvecklas. Med stöd av en sammanfattande strukturbild, som visar huvuddragen i de fem kommunernas fysiska struktur, kan aktuella frågor diskuteras. En sådan bild ska vara ett levande dokument som kontinuerligt utvecklas genom den dialog som förs. Den utgör stöd för kommunernas egna arbeten med översiktsplaner och läggs till grunden för diskussioner i gränsövergripande frågor. Den utgör också ett bra underlag i dialogen med nationella verk och myndigheter samt gränsöverskridande kontakter med Norge.

Medverkande parter

Strömstads, Tanums, Sotenäs, Lysekils och Munkedals kommuner
Fyrbodals Kommunalförbund
Västra Götalandsregionen
Länsstyrelsen Västra Götalands Län
Naturvårdverket
NUTEK
Boverket
Västsvenska turistrådet

4. PROCESSPLAN/BESKRIVNING

4.1 Bakgrund

Övergripande utgångspunkt

Är den rekommendation om genomförandet av en *integrerad förvaltning av kustområden* i Europa (2002/413/EG) som Europaparlamentet och rådet antog 2002. Se Regerringens ”Kustzonuppdrag” 2004-10-21.

Höga värden i nationallandskapet – kvaliteter i norra Bohuslän fem kommuner.

Rapporten ”Kustområdet och skärgården i Bohuslän” – en värdebeskrivning av ett nationallandskap enligt 4 kap miljöbalken (2000:8), är ett tidlöst planeringsunderlag som i första hand innehåller en översiktlig beskrivning av de naturresurser som i form av *helhetsvärden* har lagts fast i 4 kap MB.

Bohuslänns kust är enligt 4 kap miljöbalken (MB) *i sin helhet av riksintresse* med hänsyn till de natur- och kulturvärden som finns där. 4 kap MB handlar om kustens *samlade värden*. De i miljöbalken upptagna geografiska områdena, har blivit kallade för *nationallandskap*. Det är en benämning som syftar på att områdena är unika och värdefulla för *hela Sverige*. (och övriga Europa). 4 kap MB ser till helheten.

Det är helheten, det breda perspektivet som skall ges tyngd vid sammanvägda bedömningar – inte detaljer. Värdet för människan skall beaktas. Det är ingen självklarhet att det ursprungliga består! Bland annat just för att kusterna känns så ursprungliga och därmed tilldragande, är de utsatt för stort tryck från exploatering av olika slag, nationellt och internationellt.

Det är genom hushållning som människan även i framtiden skall ha möjlighet att uppleva och kunna nyttja en miljö som hon uppfattar som ursprunglig, samtidigt som samhället kan utvecklas!

Den stora utmaningen är: *Hur främja tillväxt inom besöksnäring och boendet utan att äventyra norra Bohusläns naturens "unika magiska värden" som är det kapital som besöksnäringen bygger på?*

I riksplaneringen har skärgården och kustområdena i Bohuslän värderats högt. Karaktären är vitt skiftande både i djupled och längdled. Man kan urskilja en enhetlig karaktär och samtidigt fascinerande lokala variationer av natur- och kulturlandskapet!

Kusten från Lysekil och norrut – den "Obrutna kusten"

1. Ursprunglighet inom hela området.
2. Förutsättningar för rörligt friluftsliv.
3. *Förutsättningar för turism och besöksnäring*
4. Tillgång till serviceorter
5. Sammanhängande strand- och skärgårdsområden tillgängliga på allemansrättslig grund samt sammanhängande vackra och ursprungliga landskapspartier, utsiktspunkter
6. Högklassiga fornlämningsmiljöer
7. Talrika fornlämningsmiljöer
8. Vetenskapliga natur- och kulturvärden
9. Lättillgängliga och synliga geologiska värden
10. Rikt sjöfågelliv och unika växtlokaler
11. Marina biologiska värden
12. En i sig värdefull kombination av högklassiga natur- och kulturvärden

Det handlar i korthet om att kustområdet Lysekil - Strömstad har ett fåtal karaktärsdrag:

- en ursprunglig karaktär
- särskilda natur- och kulturvärden
- särskild attraktivitet för olika grupper av människor p g a de högklassiga samlade värdena.

Kuststräckan värderas högre om många olika av de beskrivna värdena förekommer samtidigt. *Helheten är större än summan av delarna* inom områdena enligt 4 kap MB!

Det finns både en "hot- problembild" och "möjlighetsbild" för norra Bohuslän

Västra Götalandsregionen har inom fokusområdet "Ett livskraftigt och hållbart näringsliv" formulerat målet:

"Västra Götaland är långsiktigt Skandinavien mest besökta, uppskattade och inkomstbringade turismregion"

I rapporten "Den nya ekonomiska geografien" (Västra Götalandsregionen) är en av slutsatserna att de mest attraktiva livsmiljöerna i länet finns i huvudsak utmed västkusten. (kuststräckan Strömstad - Göteborg)

I den gränsszon som uppstår i mötet mellan hav och land längs kuststräckan i norra Bohuslän är många konkurrerande intressen koncentrerade och konflikterna mellan olika intressen är komplexa och tydliga. Förändrings- och exploateringstrycket skapar *stora anspråk* på både mark- och vattenresurser. Norra Bohuslän kommer både i nuvarande utveckling och framtida utveckling att vara en kuststräcka/område/territorium som drar till sig en ökande mängd turister, fritidsboende och andra besökare och samtidigt en stor efterfrågan på hus för säsongsboende, fler båtplatser och turistanläggningar av olika slag. Markresursen längs norra Bohusläns kustzon är begränsad samtidigt som markanspråken är många. Med ökat boende och ekonomiskt starka fritidsgrupper vid kusten växer de fysiska anspråken på mark- och vattenresurser för boende och rekreation i en känslig natur- och kultur-

miljö. Det expanderande båtlivets marina aktörer skapar exploateringsstryck och har anspråk både på mark- och vattenresurser samt turistisk kringsservice i kustzonen.

Västkustens kustzon utgör sannolikt Sveriges mest attraktiva område för besöksnäringen. Längs kuststräckan Oslo – Göteborg - Malmö/Köpenhamn bor idag ca 7miljoner människor.

Ökad rörlighet har vidgat den lokala arbetsmarknadsregionen med förskjutning mot kusten. Kusten lockar till boende även om det innebär långa resvägar. *Det förändrade boendet och besöksnäringen* är kustzonens ”nya utvecklingsmotorer, vilket innebär både problem och möjligheter:

- Kommunernas behov av att förutse och möta exploaterings- förändringstrycket motsvaras inte av deras resurser för planeringsuppgiften. Samsynen och samordningen över kommungränserna är otillräcklig. Resurs- och kapacitetsbrist har hittills tvingat kommunerna att prioritera akuta och löpande vardagsfrågor och åsidosätta en mer långsiktig strategisk planering och tänkande.
- Risker för en styckning/fragmentering av landskapet och de unika naturvärden som är det kapital som näringen bygger på. Det förändrade boendet har starkt bidragit till den snabba utvecklingen. Den snabba takten med vilken kustens markresurser konsumeras för olika bebyggelseplaner är ett av de stora planeringsproblemen
- I det Regionala Tillväxtprogrammet (RTP) och ”Strategisk plan för utveckling av besöksnäringen i Norra Bohuslän” (maj 2006) är utvecklingen av besöksnäringen en de viktigaste tillväxtfaktorerna i Norra Bohuslän.

Varför behov av processen?

En central utgångspunkt till varför pilotprocessen att utveckla verktyg/arbetsmetoder för integrerad kustzonplanering och förvaltning bör genomföras är den gemensamma ”Strategiska planen för utveckling av besöksnäringen i norra Bohuslän” som antagits som ett politiskt inriktningsdokument i samtliga fem kommunfullmäktige i juni 2006.

Fem kommuner har efter tre års (2003-2006) samarbete över kommungränserna gått samman i en bred överenskommelse och unik kommunalpolitisk strategi för besöksnäringen; Strömstad, Tanum, Lysekil, Sotenäs och Munkedal. I strategin har kommunerna fastställt att besöksnäringen är den enskilt viktigaste näringsgrenen och tillväxtfaktorn i området.

Den stora utmaningen är: **Hur främja tillväxt inom besöksnäring och boendet utan att äventyra norra Bohusläns natur, de ” unika magiska värden” som är det kapital som besöksnäringen bygger på?**

Därför är det utifrån den aktuella verkligheten/utvecklingen och utifrån kommunernas roll och Länsstyrelsens roll viktigt att involvera nationella, regionala och lokala parter för att i samverkan *utveckla verktyg/arbetsmetoder för integrerad kustzonplanering och förvaltning i fem kustkommuner i Bohuslän*

Samtliga fem kommuner har i dag en tung belastning på sina planeringsorganisationer. Det behövs ett långsiktigt stöd för den processen att utveckla arbetsmetoder/verktyg och bygga upp en integrerad kustzonplanering och förvaltning samt landsbygdsutveckling ICZM i norra Bohuslän. Hög nivå av konflikter mellan olika intressen, vilket är fallet i kustkommunerna, gör att behovet av delaktighet och dialog stort. Samtidigt som det visar sig vara svårt att i praktiken övergå till att kommunicera en samordnad och långsiktig planering. Detta har flera orsaker, då utvecklingen idag kännetecknas av att:

- Otillräckliga planeringsresurser tvingar kommunerna att prioritera akuta vardagsfrågor framför de mer långsiktiga och strategiska frågorna.
- Brist på kommunövergripande visioner, förebilder och utarbetade arbetsmetoder för att stödja samordnade, långsiktiga och strategiska planeringsinsatser
- Bristande koppling mellan regionala utvecklingsstrategier och kommunernas fysiska översiktsplanering ÖP.
- Varierad insikt om kustens ”nya” utvecklingsmotorer, det förändrade boendet och turism- och besöksnäringen och hur detta skall hanteras i den fysiska planeringen.

- Allmänhetens respekt för bestämmelser och planering sviktar.
- Otillräcklig tillsyn

Tillvarata nytta av tidigare genomförda och pågående kunskapsunderlag och analyser.

Kunskaper och erfarenheter från tidigare genomförda och pågående aktiviteter kommer att användas i pilotprocessen med syfte att försöka omsätta kunskaperna till praktisk handling, ”verkstad”

GENOMFÖRDA:

Kustzonsuppdraget. Regeringens uppdrag till Boverket m.fl. att redovisa hur samhällsplaneringen för en hållbar utveckling i Sveriges kustområden överensstämmer med de principer och uppgifter som anges i EU:s rekommendation (2002/13/EG) om genomförandet av en *integrerad förvaltning av kustområden i Europa*. Uppdraget har som syfte att bland annat bidra till att den fysiska översiktsplaneringen utvecklas så att den bättre kan stödja en hållbar utveckling av kustzonen, bland annat genom att utveckla allsidiga planeringsunderlag, skapa överblick och gemensamma beskrivningar av aktuella frågor, och att verka proaktivt genom samverkan och dialoger i tidiga skeden. Länsstyrelsen har aktivt medverkat i Kustzonsprojektet.

SUCUZOMA (Sustainable Coastal Zone Management). Detta 8-åriga tvärvetenskapliga forskningsprogram är nu avslutat (MISTRA) och har bland annat producerat ett strategidokument som kan vara av intresse för diskussionen om vilka slags kunskapsplaneringsunderlag som är relevanta för den operativa nivån av integrerad kustzonsförvaltning. Länsstyrelsen har medverkat och Länsöverdirektör Göran Bengtsson har varit projektets ordförande.

PÅGÅENDE:

Analys av Strömstads, Tanums, Sotenäs, Lysekil och Munkedal översiktsplaner. Pågående process som leds av Länsstyrelsen i samarbete med kommuncheferna och planerarna i de fem kommunerna.

Områdesskydd i kust, skärgård och marin miljö. Pågående process. Utgångspunkten är miljömålen Hav i balans samt Levande kust och skärgård; Skydd för kust och skärgårdsområden (Delmål 10.1)

Vattendirektivet. Pågående process. Åtgärdsprogram för hållbar vattenförvaltning.

Samförvaltning av yrkesfisket i Norra Bohuslän. Pågående projekt för samförvaltning som en väg att nå ett hållbart fiske, landsbygdsutveckling och bevarande av kustfiskekulturen i norra Bohuslän.

FÖP Koster och FÖP Södra skärgården i Strömstads kommun. Lokalt pilotarbete med fördjupade översiktsplaner där ÖP-arbetet används som redskap för konflikthantering. Länsstyrelsen har en drivande roll och samarbetar även med Naturvårdsverket i framtagande av Sveriges första havsbaserade nationalpark. Hur man använder sig av och resonerar kring planeringskunskapsunderlagen i pilotprojektets processer är av stort intresse för hur de *kommunövergripande planeringskunskapsunderlagen* kan se ut.

Forum Skagerak II. Detta samarbetsprojekt mellan Sverige, Norge, Danmark (ICZM) där Länsstyrelsen Västra Götalands län deltar, syftar till att finna metoder för att nå en hållbar utveckling i Skagerrakområdet. En tvärnationell arbetsgrupp behandlar frågan om integrerad kustzonsförvaltning, där frågan om kartläggning av befintliga databaser och framtagande av arbetsmetoder för kustzonen ingår. Här kommer en avstämning av göras för att samordna kunskapsläget. Länsstyrelsen medverkar i detta projekt.

Planeringsportalen - GIS. Boverket och länsstyrelserna gjorde 2002 en gemensam avsiktsförklaring om att samverka kring att utveckla en webbaserad karttjänst för samhällsplanering för att åstadkomma ett samlat, övergripande, enhetligt och kvalitetssäkrat planeringsunderlag för hela landet som är oberoende av administrativa gränser. Arbetet pågår. En viktig del i detta arbete blir dock att identifiera relevant nyckelinformation för olika strategiska nivåer i samhällsplaneringen. I dagsläget finns ännu inget sådant framme. Länsstyrelsen Västra Götalands län medverkar genom Per Söderström.

4.2 Syfte.

Det övergripande syftet är att utveckla arbetsmetoder/verktyg för integrerad kustzonplanering och förvaltning och att skapa en gemensam kunskapsbas utifrån material som finns i de fem kommunerna, länet och andra instanser. Utifrån en gemensam kunskapsbas är det sedan möjligt att stärka analysen och kunskapsuppbyggnaden. Detta skapar förutsättningar för att arbeta fram gemensamma strategier och överblickar, för att skapa en samsyn mellan olika aktörer om hur man vill att norra Bohuslän *långsiktigt* ska utvecklas utifrån de olika förutsättningar som finns. Vision norra Bohuslän 2030.

Resultatet av samarbets- och utvecklingsprocessen med de fem kustkommunerna bestäms dels av den politiska viljan som uttryckts i kommunernas inriktningsdokument, ”*Strategisk plan för utveckling av besöksnäringen i Norra Bohuslän*”, dels av förmågan att omsätta denna vilja till praktisk handling.

För att ta tillvara de fem kustkommunernas unika möjligheter för hållbar utveckling, tillväxt och välfärd, utan att äventyra norra Bohuslänns natur, de ”unika magiska värden” som är det kapital som besöksnäringen bygger på, behöver arbetsformerna utvecklas på olika plan. Pilotprocessen syftar till:

- att ta fram en strukturbild för de fem kustkommunerna (”paraply” över kommunernas ÖP)
- att fördjupa det gränsöverskridande samarbetet mellan inblandade aktörer. Nya nätverk.
- att stärka analysen och kunskapsuppbyggnaden
- att integrera översiktsplaneringen med regionala utvecklingsstrategier
- att samordna och stärka infrastrukturplaneringen
- att utveckla hållbarhetsmodellen. Kommunernas ÖP erbjuder en möjlig och viktig arena för att utveckla hållbarhetsmodellen.

Arbetet med integrerad kustzonplanering och förvaltning förutsätter ett långtidsperspektiv och är en flerårig process, (förslag första etapp, 3 år). Vi ser goda möjligheter att utifrån helhetssyn och den faktiska verkligheten, i samverkan utveckla och kombinera olika verktyg för att möjliggöra samstämmighet mellan politik, förvaltning och planering i olika sektorer. Ett syfte är också att parallellt med processen att utveckla verktyg/arbetsmetoder också se till att det händer något i verkligheten, praktisk handling ”verkstad” och att dellösningar av kommunernas aktuella och akuta problem kan hanteras löpande på ett långsiktigt hållbart sätt.

Ett exempel är Västsvenska turistrådets båtutrustningsprojekt ”Båt och Hav” (*där de fem kommunerna är deltagare och medfinansierare*) som beskriver det ökade exploateringsstryck som det expanderande båtlivet i marina aktörer skapar både på mark- och vattenresurser samt turistisk kringsservice i kustzonen. Båtutrustningen skapar förutsättningar för fler arbetstillfällen och ökad sysselsättning, men innebär också krav på integrerad planering och förvaltning och helhetssyn.

Gemensamt med Högskolan Väst håller de fem kommunerna på att utveckla en 30 poängskurs i ”Integrerad kustzonförvaltning och förvaltning”. Målgruppen är kommunala planerare, turiststrateger, näringslivsutvecklare m. fl. (CREST-projektet)

4.3 Mål för processen (vilka resultat processen skall uppnå)

Kärnmål

Att utveckla framgångsrika arbetsmetoder för samverkan mellan regional utvecklingspolitik översiktlig planering och miljöpolitik på lokal nivå = en hållbar utvecklingspolitik på operativ nivå.

Att fördjupa det sektorövergripande samarbetet som en framgångsfaktor mellan:

- stat (Länsstyrelsen) - kommun
- kommun - kommun
- kommun - medborgare (enskilda och företag)

Insiktsmål

Att det skall växa fram en så långt möjlig gemensam insikt om det regionala/ kommunövergripande samarbetets betydelse samt ett gemensamt förhållningssätt till övergripande planeringsfrågor, och en samsyn om verktyg och arbetsmetoder.

Mål att arbeta fram Strukturbild för norra Bohuslän – Paraply över kommunernas ÖP.

Det finns ett stort behov av en bättre överblick över kommungränserna. En tydligare koppling mellan lokala och regionala strategier, inklusive den kommunala översiktsplaneringen och den framväxande regionala utvecklingsplaneringen. Det behövs ett "paraply" över kommunernas översiktliga planering, en *strukturbild*.

För ett samordnat agerande krävs, förutom gemensamma mål och strategier, (besöksnäringen) ett aktivt arbete för att enas kring hur den regionala/gränsöverskridande) strukturen ska utvecklas. Med stöd av en sammanfattande strukturbild, som visar huvuddragen i de fem kommunernas fysiska struktur, kan aktuella frågor diskuteras. En sådan bild ska vara ett levande dokument som kontinuerligt utvecklas genom den dialog som förs. Den utgör stöd för kommunernas egna arbeten med översiktsplaner och läggs till grunden för diskussioner i gränsövergripande frågor. Den utgör också ett bra underlag i dialogen med nationella verk och myndigheter samt gränsöverskridande kontakter med Norge.

4.4 Processorganisation och samarbetspartners- idébild processorg.

Se bifogad idébild processorganisation.

4.5 Genomförande - idébild fortsatta processarbetet

Se bifogad idébild fortsatta processarbetet.

4.6 Uppföljning och spridning av resultat

En uppföljningsplan kommer att upprättas som anger på vilket sätt processens resultat kommer att följas upp under och efter processens gång.

Uddevalla och Orust kommuner har visat intresse för att följa processen som observatörer

Även en resultatspridningsplan kommer att upprättas som anger på vilket sätt och till vilka information och processen och dess resultat kommer att spridas och marknadsföras.

Tidpunkter för lägesrapporteringar kommer att föreslås.

5 Processens beräknade kostnader - Budget

Kostnaderna för processen fördelar sig enligt följande. Skiss.

5.1 Budget

	2007 kkkr	2008 kkkr	2009 kkkr	TOTALT Kkr
Samhällsbyggnadsfunktioner? 0,75% x5x35.000/mån	2 363	2 363	2 362	7 088
Projektjänst 0,75 %x 5 kommuner	2 025	2025	2025	6 075
Processledare	360	360	360	1 080
Administrativt stöd (personal)	200	200	200	600
Lokalkostnader inkl. ITK	30	30	30	90
Administrativa kostn.	30	30	30	90
Metodutveckling och dialog 100.000/kommun/år	500	500	500	1 500
Studiebesök	100	100	100	300
Arbetsmöten div	75	75	75	225
Resor	85	85	85	255
Uppföljning och utvärdering	25	25	50	100
Delsumma				17 403
Länsstyrelsens eget arbete	500	500	500	1 500
Boverket eget arbete	300	300	300	900
Västsvenska turistrådet eget arbete	300	300	300	900
Delsumma				3 300
TOTALT				20 703

5.2 Kostnadsbudget

Typ av kostnad	Projektets beräknade Kostnader, kronor
Direkta kostnader	
Lönekostnader	7 155
Externa kostnader	köp av konsulter i metodutv. arbetet 100
Resekostnader	555
Övrigt	2 505
Eget arbete kommunerna	7 088
Indirekta kostnader	
Totala kostnader	17 403
Kostnad per kommun	3 481
Länsstyrelsens eget arbete	1 500
Boverket eget arbete	900
Västsvenska turistrådet eget arbete	900
Delsumma	3 300
TOTALT	20 703

5.3 Finansieringsbudget 2007-2009 tkr

Finansiär	Kontanta medel
Kommunerna	750
Fyrbodals Kommunalförbund	965
VG-regionen ej klart	1 000
Naturvårdsverket	3 000
Nutek	3 000
Länsstyrelsen	1 500
Delsumma	10 215
Kommunerna eget arbete	7 088
Länsstyrelsen eget arbete	1 500
Boverket eget arbete	900
Västsvenska turistrådet eget arbete	900
Delsumma Eget arbete	10 388
Totala finansiering	20 703

6. Processens aktiviteter

Kort beskrivning av aktiviteter i tabellform.

Aktivitet	2007	2008	2009	Beräknad kostnad
Analys, fakta, underlag				
Omvärldsanalys –ICZM i ett globalt perspektiv med ett lokalt tänk och genomförande	Xxxxx			
Kunskapsöverföring till ”de nya politikerna på lokal och regional nivå”				
Inventera och analysera befintliga inventeringar och projekt-bryt ned till ett lokalt perspektiv och ett Norra Bohuslän perspektiv				
Kontakter med FoU, Chalmers Tekniska Högskola, SLU, Högskolan Väst m.fl				
ÖP analys + andra strategiska dokument				
Strukturbild				
Visualisera resultaten från analys och inventeringar med moderna metoder analyser och fakta-underlag				
Dialogarbete-politisk nivå och tjänstemanna nivå				
Utveckla strategier och metoder för en medborgardialog - ta tillvara tidigare erfarenheter				
Arbete, medborgardialog				
Utveckla nya arbetsmetoder för dialogen i nära samarbete med aktörerna		Xxxxx		
Dialog med investerare –hur kan man gemensamt arbeta för hållbar utveckling				
Definiera Fluftsliv-Kommersiell besöksnäring/turism –skillnader och likheter i planeringsunderlag och effekter av ”exploatering-ar/investeringar				
Utveckla metod/verktyg				
Fördjupning av metodutvecklingen/den konstruktiva dialogen för en hållbar tillväxt och utveckling i kustzonen – stat - kommun, kommun - kommun, kommun - medborgare/företag			Xxxxx	
Integrera landsbygdens möjligheter och hot i kustplaneringen-en helhetsbild av Norra Bohusläns översiktliga planering för en hållbar tillväxt				
Underlag för en ”regional plan” för Norra Bohuslän				
Erfarenhetsspridning				
	6 901	6 901	6 901	
TOTAL KOSTNAD				20 703

Dick Hedman
Samhällsbyggnadsdirektör